

jamo, pač pa spojeno z raznimi kovinami. Ta kislina je nespojena steklasta masa, ki se na zraku hitro razteče.

Skušnje uče, da so spojine fosforne kisline neobhodno potrebne za vspevanje rastlin. Kjer ni teh spojin rastline ne rasto. Posebno rastline ne naredo semena, ako v tleh manjka fosforjevih spojin. Nekaj tacih spojin se nahaja v živalskem gnoji, zato pa s tem gnojimo, da dovajamo rastlinam potrebni fosfor. Novejše čase se pa rabijo tudi razna umetna gnojila raznih fosfornih spojin. Tak gnoj je tako imenovana Tomaževa žlindra, v kateri je mnogo fosforno kislega apna. Jako doder umeten gnoj je dvojnofosfornokislo apno (superfosfat), ki se prodaja pomešan z mavcem. Za napravo poslednje spojine rabijo kosti, katere so zaradi fosfornih spojin, ki jih imajo v sebi, dober gnoj.

Nadalje je tudi v zemlji solitrovokislo apno, ali apneni solitar. Ta spojina nastaja, kjer gnijo stvari, ki imajo v sebi dušik pri apnu ali apneniku. Ta spojina je lahko raztekajoča sol, ki v obrtniji se dosti ne rabi, pač pa imajo tvarine, ki jo imajo v sebi, nekaj vrednosti za gnoj. Sipina od starih zidov je večkrat dober gnoj, ker ima apneni solitar v sebi. V zemlji je pa tudi kremenčevokislo apno, ki se pa naravnost kot rastlinska redilna snov ne more zmatrati, ker se v vodi ne raztopi in ga torej rastline v sé vsprejemati ne morejo. Pomen pa dobiva s tem, da se spreminja po vplivu nekaterih drugih kislin v druge apnene spojine. Iz povedanega je razvidno, da so apnene spojine jedna najvažnejših delov vsake rodovitne zemlje. Brez njih je vspevanje rastlinstva naravnost nemogoče.

Dalje sledi.)

Kmetijske raznoterosti.

Poljedelsko ministerstvo je poslalo ljubljanski osrednji gozdni drevesnici 13 litrov semena raznih vrst japonskega drevja, katero raste v mrzlih in suhih krajih. Zanimivo je, da *Pinus Thumbergii* in *Laria Leptolepis* kalita v štirih tednih, *Pinus coreacensis* pa še le čez jedno leto, ko se poseje.

Uvoz italijanskega vina pojemlje. Lani se ga je uvozilo od januarja do konca avgusta 787.611 meterskih centov v vrednosti 7 milijonov 88.499 gld., letos pa v teh mesecih samo 638.984 meterskih centov, v vrednosti 5.750.856 gld., torej letos 148.627 meterskih centov za 1.337.643 gld. vrednosti manj.

Ameriško žito na Kitajskem. Te dni je neka ladija odpeljala mnogo moke iz Amerike v Japan in 200 ton žita v Kitaj. To je prvo žito, ki se je poslalo iz Amerike na Kitajsko.

Poučni in zabavni del.

Družbe sv. Cirila in Metoda redna IX. velika skupščina

dne 7. avgusta 1894. l. v Novem Mestu.

Družbini šolski zavodi.

(Dalje.)

č) Zabavišče v Rojanu je vzgajalo nad 70 otrok, in ono

d) na Greti pa okrog 50.

e) Zabavišče v Pevmi pri Gorici je začetkom leta vsprejelo 50 otrok, ono v

f) Ločniku pa 35.

g) zabavišče v Podgori pri Gorici, kjer se je vpisalo nad 100 otrok. Žal, da dosedaj še nismo mogli ustreči vroči želji ondotnega županstva, da se pomnoži še z jednim oddelkom, ali da se osnuje nov otroški vrtec.

Sijajne vspehe s svojimi učnimi zavodi je dosegla „Sloga“ v Gorici, njo krepko podpira naša družba, kajti kar je „Slogin“ namen samo za Goriško, to je naši družbi namen za vse „Slovensko“. Tako podpirajoč si je privaja naša družba.

h) Zabavišče društva „Sloge“ v Gorici v ulici sv. Klare s 66 otroci,

i) tamošnje zabavišče v ulici Barzellini s 45 otroci in

j) goriškoslovensko štirirazrednico s 326 šolarji.

Vse te naše zavode so nadzorovali p. n. gg. državni šolski nadzorniki, kakor tudi od cerkvenih oblasti imenovani in po družbinem vodstvu naprošeni ali po njem odposlani nadzorniki, ki so se o njih izrazili s pohvalo in zadovoljstvom.

Slavna skupščina! Če pomislimo zdaj na teh več kot tisoč otrok, ki jih pestujejo naši zavodi, vidimo, da naš trud in naša požrtvovalnost ni zastonj. Čegava bi bila ta deca brez naše družbe? Ali bi je ne bili že naši neprijatelji na severu in jugo-zahodu vkljub 7. zapovedi božji zvabili v svoje zavode, od koder bi se gotovo ne bili več vrnili kot katoliški Slovenci.

Da naša družba obvršava pravo patrijotično delo, lahko bi Vam, čč. skupščinarji, dokazali iz načina vzgoje in pouka v naših zavodih, iz naših cerkvenih, naših dinastičnih in narodnih šolskih slavnostij, a o teh veselicah, spodbudnih za učence, starše in navzoče občinstvo, poročali so itak naši časniki. Dovolj je, da družbino vodstvo konstatuje: Naša osiročena mladež se že vzgojuje po edinopravnih pedagoških načelih: v katoliškem, avstrijskem, slovenskem duhu. Družbini zavodi imajo že konfesionalno in narodno šolo, za kar se je izreklo naše ljudstvo v svoji ogromni večini.

Družbinemu vodstvu je omenjati zdaj še najbolj skeleče rane na slovenskem telesu, to je slovenskega šolstva na Koroškem. Kako radi bi bili že letos slavni skupščini naznanili veselo vest: „Šola v Velikovcu je odprta, — a zaprek je bilo dovolj, da se to ni moglo izpeljati. Družbeni tajnik si je lani meseca avgusta z dvema čč. šolskima sestrama ogledal ponujano nam hišo v Velikovcu, katera pa žal za šolski namen ni prikladna. Zato se je moral pogojni nakup preč. gosp. proštu Serajniku, kateri se je v svojem rodoljubnem srcu že radoval, da prav v njegovi hiši bo prva slovenska šola v Gorotanu, zopet